

ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЗНОСУ МАШИНИ

Гожа Д.М.

Науковий керівник – Бантковський В.А., доцент

Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка

61050, Харків, Московський проспект, 45,

кафедра "Технологічні системи ремонтного виробництва"

тел. (8-057) 732-73-28, E-mail: kafedraTSRP@i.ua; факс (8-057) 700-38-88

Продаж на вторинному ринку, здача машини в оренду і напрокат, визначення страхових сум і багато інших ділових операцій пов'язані з визначенням реальної ціни машини, що відрізняється від її балансової вартості. У сучасних ринкових умовах виникає необхідність визначення реальної ринкової ціни машини, яка була в експлуатації. Ця ціна повинна відображати фактичний стан машини за основними параметрами, які найбільш об'єктивно відображають її технічну продуктивність та економічність. На результатах реальної оцінки залишкової вартості машини ґрунтуються фінансові взаєморозрахунки сторін при оформленні угоди купівлі-продажу, а також розміри різного роду компенсацій та майнових претензій. Після закінчення терміну оренди при поверненні машини орендодавцю виникає необхідність в оцінці її фактичного стану, щоб скорегувати орендну плату і визначити реальну залишкову вартість цієї техніки.

Аналіз економічних результатів застосування в господарській практиці існуючих методів визначення зносу і залишкової вартості машин показав, що найбільш об'єктивними є розрахунки, що ґрунтуються на діючих нормах амортизації засобів виробництва. При цьому найбільш точні результати дають методи прискореної амортизації, хоча надійного теоретичного обґрунтування їх застосування поки немає. Розбіжність у часі процесу зношування і витрат, пов'язаних з відновленням машин ускладнює визначення величини їх зносу на певних етапах експлуатації (використання). Таким чином, фізичний і моральний знос машини може бути визначено на підставі зміни наведених витрат або їх складової - витрат експлуатації. З достатньою для практичного застосування точністю величину зносу і залишкову вартість можна визначити, використовуючи в якості оціночних критеріїв два основні показники: зміна ресурсу машини і зміна витрат виробництва у зв'язку з реалізацією одиниці ресурсу на різних етапах використання машини. При необхідності проведення більш точних розрахунків необхідно враховувати також соціально-економічні критерії оцінки техніки, в тому числі екологічні наслідки використання старих, зношених машин.

1. Економіка підприємства: навчальний посіб. для студентів закл. вищ. Освіти / Н.М. Колпаченко, Ю.А. Сайчук, В.К. Аветісян, В.А. Бантковський, В.Л. Маніло – Харків: Діса плюс, 2019. – 277 с.

2. Теоретические основы технологии ремонта машин: Учебник в 3-х т. / Сидашенко А.И., Науменко А.А., Скобло Т.С. и др. / Под ред. А.И. Сидашенко, А.А. Науменко, Том 1 (Теория и технология производственных процессов ремонта машин) – Харьков: ХНТУСГ, 2005. – 590 с.